

Asia: VN/11019/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Millaisia taloudellisia, toiminnallisia, yhteiskunnallisia tai muita vaikutuksia tunnistatte? Miten arvioitte uuden toiminta- ja toteutusmallin tai muut edustamallenne taholle aiheutuvat seuraukset?

Näyttöjen tilaaminen maksulliseksi ja siihen vaadittava rekisteröinti aiheuttaa kuluja maanrakentajalle. Nämä kulut maanrakentaja siirtää laskutukseen. Tämä johtaa siihen, että maanrakentamisen kustannukset nousee työ teettäjälle.

Mikäli verkkotoimija päättää rakentaa rajapinnan verkkotietopisteeseen. Verkkotietokannat tarjoajat joutuvat teettämään tietokannan vaatimusten mukainen turvallisuus on osoitettava tietoturvallisuuden arviointia koskevalla todistuksella. Nämä kustannukset siirtyvät kaikille jotka käyttävät kyseistä verkkotietokantaa, vaikka oma verkko olisi pieni tai merkityksetön.

Rajapinnan kustannus tulee olemaan kuukausittainen maksu, joka pienelle verkkoyhtiölle voi olla kohtuuton.

Näyttötoiminnan rekisteröityminen ja näytöistä erillisen näyttöpöytäkirja tekeminen tulee lisäämään näyttöjen kustannuksia, jotka tulevat verkon omistajan maksettaviksi.

Lain valmisteluvaiheessa lähtökohtana oli että verkon omistajille ei tule lisäkustannuksia.

2. Miten näette uusien toimijoille asetettujen velvoitteiden, kuten esimerkiksi rekisteröintivelvoitteiden, tiedonantovelvoitteiden, turvallisuusvelvoitteiden ja näyttötoimintavelvoitteiden, toimivuuden edustamanne tahon näkökulmasta?

Maanrakentajien ja näyttäjien rekisteröityminen nähdään hyvänä asiana ja lisää turvallisuutta, kustannusvaikutus pieni.

Rekisteröitymis vaade, pelkona on satunaisten kaivajien osalta ongelma, he eivät yksittäisen työ takia rekisteröidy tai pyydä näyttöä. Kaivuu tehdään ilman näyttöä tai he tulevat työllistämään verkkoyhtiöitä suorilla kyselyillä. Lain valmistelussa ollaan myös unohtettu yksityiset tiehoitokunnat jotka tarvitsevat kunnostustöihin satunnaisesti näyttöjä. Tällaisten tahojen rekisteröityminen palveluun ja maksullinen näyttöpyyntö, heikentää lupien saamista yksityisille teille. Pelkona on että

nämäkin pyynnot siirtyy suoraan verkkoyhtiöille. Tämä asia koskee myös yksityisiä teitä, jotka kulkee usean maanomistajan kautta.

Turvallisuuden näkökulmasta, verkon omistajien tiedonantovelvollisuuden kannalta esitys on hyvä.

Velvoite näytön antamisesta ja mahdollinen uhkasakko hyvä asia.

Sijaintitietopalvelun käsittelyaikaa ei ole kuvattu, tämä on toimivuuden kannalta kriittistä. palvelun vasteaika on syytä kirjata esitykseen. Todennäköisesti tästä tulee yksi porras lisää nykyiseen palvelumalliin.

3. Miten 26 §:n verkkotietojärjestelmän luokat toimivat näkökulmastanne ja ovatko esitetyt verkkotietojärjestelmien tietoturva vaatimukset riittävän kattavat?

Luokitus sinänsä hyvä asia ja niille asetetut vaatimukset. Ongelmana on eri luokkien välillä oleva sama verkkotietojärjestelmä. Tietoturvallisuuden vaatimukset tulevat järjestelmälle, jolloin kaikki samaa verkkokantaa käyttävät joutuvat täyttämään vaatimukset vaikka omistava verkko olisi pieni tai merkityksetön. Suomessa ei ole monia verkkotietojärjestelmiä käytössä. Ongelma on myös viranomistahon mahdollisuus laajentaa kriittiseen verkkoon kuuluvia komponentteja, jolloin yksittäinen kuitukaapeli voi pienen kuituverkon tietoturva vaatimuksia oleellisesti.

Hyvää lausuntopyynnössä on turvallisuusasioiden tunnistus.

4. Miten näette sähköisen tietopisteen rahoituksen ja toimialoilta perittävät maksut nyt ja tulevaisuudessa?

Nykyisellään nämä lisäävät verkonomistajien kustannuksia epäsuorasti. Pahoin pelkäämme että tästä tulee kustannuslisä tulevaisuudessa, jonka verkonomistaja on perittävä loppuasiakkailta. Näyttöpyyntöjen kustannuksia on hyvin vähän avattu ja niiden hoitaminen keskitetysti voi yllättää kustannusten osalta. Verkon omistajilla on jo nyt toimivat näyttöpalvelut ja tämä tulee niiden lisäksi. Tämän palvelun rahoitus kerätään epäsuorasti verkonomistajilta.

5. Miten arvioitte verkkotietokyselyn määrääajat sekä verkkotoimijalle asetetun määrääajan ilmoittaa verkkotietokyselyssä pyydetyt tiedot Liikenne- ja viestintäviraston tietopisteeseen?

Määrääajat ei tule olemaan ongelma, mikäli verkkotietojärjestelmien integraatiosta tule ongelmia (integraation, tietoturvallisuuden arviointi, verkon kuvaus)

6. Miten arvioitte verkkoinfrastruktuurin sijaintitietojen käsittelyn kokonaisturvallisuutta ja uusien turvallisuusvaatimuksien riittävyttä ja kattavuutta?

Kokonaisturvallisuuden kannalta esitys on parempi kuin alkuperäinen. Turvallisuuden kannalta oleellista on esitetty alihankinnan käyttö. Varsinkin jos se koskee näyttöpyyntöjen vastaanottamista ja eteenpäin välittämistä. Jos tämä palvelu ulkoistetaan ja riski tiedon joutumisesta vääriin tahoihin kasvaa merkittävästi. Varsinkin jos palvelun tarjoaja saa korvausta palvelusta välitettyjen pyyntöjen määrästä.

7. Muita huomioita tai kommentteja hallituksen esityksestä?

Verkkotiedon virheestä ja vahingosta ilmoittamisen velvollisuus. Vahingosta ilmoittamisen tilastointi hyvä asia. Virheestä ilmoittaminen pitäisi tulla verkkoyhtiölle, joka voi korjata virheellisen tiedon.

Kaivutyön yhteydessä havaittu virhe, miten se pitää dokumentoida kaivajan, että sitä voidaan tarkastella myöhemmin. Näissäkin tapauksissa verkkoyhtiö tarvitsee sen tiedon, mahdollisia korjaustoimenpiteitä varten. Tilastoinnin ei korjaa virheitä.

Näyttöalueen määrittäminen ei saa olla liian pieni, jolloin näyttöä ei anneta, vaan työn joutuu tekemään epätarkalla karttatiedolla.

Suoja-alueen määrittäminen ei saa johtaa siihen että kaikissa töissä on kutsuttava valvoja paikalle, nyt tämä on joissain tapauksissa käytäntö.

Samppala Aatu
Suomen Seutuverkot Ry